

Na osnovu clana 22 stav 2 Zakona o životnoj sredini ("Službeni list RCG", broj 12/96) Ministarstvo zaštite životne sredine, donijelo je

PRAVILNIK

O EMISIJI ZAGAĐUJUCIH MATERIJU U VAZDUH

(Objavljen u "Sl. listu RCG", br. 25/01)

I OPŠTE ODREDBE

Clan 1

Ovim pravilnikom određuju se vrste emisija zagađujućih materija, metodologija mjerenja, uzimanje uzoraka, način evidentiranja i rok za dostavljanje podataka i uslovi koje u pogledu stručne spremljenosti, tehničke opremljenosti i prostora mora da ispunjava ovlašćena institucija za praćenje zagađivanja životne sredine emisijom zagađujućih materija u vazduh.

Clan 2

Izvori zagađivanja vazduha, u smislu ovog pravilnika, su industrijski pogoni, tehnološki procesi, uredaji i objekti iz kojih se zagađujuće materije ispuštaju u vazduh (u daljem tekstu: stacionarni izvor)

Clan 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- emisija je ispuštanje zagađujućih materija u vazduh iz ispusta stacionarnog izvora, a izražava se u emisijskim veličinama: masenim protokom i/ili masenom koncentracijom kao i faktorom emisije;
- emitovani maseni protok (kg/h) je izmjereni maseni protok zagađujuće materije na ispustu stacionarnog izvora u periodu emisije otpadnih gasova (period bez emisije ne uzima se u obzir);
- faktor emisije je broj koji označava masu emitovane zagađujuće materije po jedinici djelatnosti (iskazane količinom proizvoda, količinom potrošenog energenta ili sirovine ili veličinom obavljenog posla);
- granicni maseni protok (kg/h) je zadati maseni protok zagađujuće materije na osnovu kojeg se određuje učestanost mjerenja emisije;

- granicna vrijednost emisije (GVE) je najveće dozvoljeno ispuštanje zagađujućih materija u vazduh iz ispusta stacionarnog izvora ukoliko posebnim propisom nije drugačije određeno;
- ispušt je mjesto ispuštanja zagađujućih materija iz stacionarnog izvora u vazduh;
- maseni protok je masa emitovane materije u jedinici vremena;
- masena koncentracija zagađujućih materija u otpadnom gasu je masa emitovanih zagađujućih materija po jedinici zapremine ispuštenog otpadnog gasa na temperaturi od 0°C i pritisku od 1013 mbara;
- otpadni gas je gas koji sadrži zagađujuće materije u cvrstom, tecnom ili gasovitom stanju;
- zagađujuće materije su prirodne i vještacke materije koje remete prirodni sastav i osobine vazduha.

II VRSTE EMISIJA

Clan 4

Ispuštene zagađujuće materije u vazduh na ispustu stacionarnog izvora, u smislu ovog pravilnika, su:

- ukupne praškaste materije;
- praškaste neorganske materije;
- neorganska jedinjenja u obliku aerosola, pare ili gasa;
- organska jedinjenja, i
- kancerogene materije.

Ukupne praškaste materije

Clan 5

Ukupne praškaste materije u otpadnom gasu predstavljaju zbir praškastih neorganskih i organskih materija.

Praškaste neorganske materije

Clan 6

Vrste praškastih neorganskih materija u otpadnom gasu, razvrstane u klasama štetnosti od I. do III. su:

I. klasa štetnosti

- kadmijum i njegova jedinjenja izražena kao Cd
- vanadijum i njegova jedinjenja izražena kao V
- kobalt i njegova jedinjenja izražena kao Co
- nikal i njegova jedinjenja izražena kao Ni
- živina jedinjenja izražena kao Hg
- hrom (VI) i njegova jedinjenja izražena kao Cr

II. klasa štetnosti

- talijum i njegova jedinjenja izražena kao Tl
- arsen i njegova jedinjenja izražena kao As
- selen i njegova jedinjenja izražena kao Se
- telur i njegova jedinjenja izražena kao Te
- olovo i njegova jedinjenja izražena kao Pb

III. klasa štetnosti

- antimon i njegova jedinjenja izražena kao Sb
- bakar i njegova jedinjenja izražena kao Cu
- cijanidi i lako rastvorljive soli (npr. NaCN) izraženi kao CN-
- fluoridi i lako rastvorljive soli (npr. NaF) izraženi kao F-
- kalaj i njegova jedinjenja izražena kao Sn
- mangan i njegova jedinjenja izražena kao Mn
- platina i njena jedinjenja izražena kao Pt
- paladijum i njegova jedinjenja izražena kao Pd

- rodijum i njegova jedinjenja izražena kao Rh
- cink i njegova jedinjenja izražena kao Zn
- silicijum (IV) oksid izražen kao SiO₂

Neorganska jedinjenja u obliku aerosola, pare ili gasa

Clan 7

Vrste neorganskih jedinjenja u otpadnom gasu u obliku aerosola, pare ili gasa razvrstane u klase štetnosti od I. do IV. su :

I. klasa štetnosti

- živine pare
- fosfor-hidrid
- arsen-hidrid
- fluor

II. klasa štetnosti

- hlor-cijanid (hlorcijan)
- hlor-dioksid
- fozgen
- brom i njegova jedinjenja
- hlor
- sumporvodonič

III. klasa štetnosti

- cijanovodonič
- fluorovodonič
- hlorovodonič

- amonijak

IV. klasa štetnosti

- bromovodonik

- oksidi sumpora: sumpor (IV) oksid i sumpor (VI) oksid izraženi kao sumpor (IV) oksid

- oksidi azota: azot (II) oksid i azot (IV) oksid izražen kao azot (IV) oksid

Organska jedinjenja

Clan 8

Vrste organskih jedinjenja u otpadnom gasu razvrstane u klase štetnosti od I. do III. su:

I. klasa štetnosti

- 2-propenal (akrilaldehid) $\text{CH}_2=\text{CHCHO}$

- propen-kiselina (akrilna kiselina) $\text{CH}_2=\text{CHCOOH}$

- propen-olovna jedinjenja ($\text{CH}_2=\text{CHCH}_2$) 4Pb

- anilin $\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$

- anhidrid buten-dikiseline (anhidrid

maleinske kiseline) $\text{C}_4\text{H}_2\text{O}_3$

- benzil-hlorid $\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_2\text{Cl}$

- bifenil $\text{C}_6\text{H}_5-\text{C}_6\text{H}_5$

- dihlorfenoli $\text{C}_6\text{H}_3(\text{OH})\text{Cl}_2$

- metanal (formaldehid) HCHO

- furan-2-karboksialdehid (furfural) $\text{C}_5\text{H}_4\text{O}_2$

- hloretanal (hloracetaldehid) ClCH_2CHO

- ksilenoli

(osim 1-hidroksi-2, 3-dimetilbenzena) $\text{C}_6\text{H}_3(\text{CH}_3)_2\text{OH}$

- hloretan-kiselina (hlorsircetna kiselina) ClCH_2COOH
- metan-kiselina (mravlja kiselina) HCOOH
- metilamin CH_3NH_2
- 4-metil-2, 4-fenilendiizocijanat $\text{C}_9\text{H}_6\text{N}_2\text{O}_2$
- nitrobenzen $\text{C}_6\text{H}_5\text{NO}_2$
- nitrokrezol $\text{CH}_3\text{C}_6\text{H}_3(\text{OH})\text{NO}_2$
- nitrofenol $\text{NO}_2\text{C}_6\text{H}_4\text{OH}$
- 2,2-iminodietanol (dietonalamin) $(\text{OHCH}_2\text{CH}_2)_2\text{NH}$
- prašina drveta u respirabilnom obliku
- piridin $\text{C}_5\text{H}_5\text{N}$
- 1,1,2,2-tetrahloretan $\text{Cl}_2\text{HCCHCl}_2$
- tioalkoholi (merkaptani) RSH
- tioeteri RSR
- 2-metilnilin (o-toluidin) $\text{C}_6\text{H}_4(\text{CH}_3)\text{NH}_2$
- bis (2-etilheksil) ftalat $\text{C}_{24}\text{H}_{38}\text{O}_4$
- trihlorfenol $\text{C}_6\text{H}_2(\text{OH})\text{Cl}_3$

II. klasa štetnosti

- butanal (butiraldehid) $\text{C}_3\text{H}_7\text{CHO}$
- N,N-dimetilformamid $\text{HCON}(\text{CH}_3)_2$
- furfuralkohol $\text{C}_5\text{H}_6\text{O}_2$
- hlorbenzen $\text{C}_6\text{H}_5\text{Cl}$
- 2-hlor-1,3-butadien $\text{CH}_2=\text{C}(\text{Cl})\text{CH}=\text{CH}_2$
- 1-hidroksi-2,4-dimetilbenzen

- (2,4-ksilenol) $C_6H_3(CH_3)_2OH$
- 2-hloropropan $CH_3CHClCH_3$
 - 2-metoksietanol $CH_3OCH_2CH_2OH$
 - naftalen $C_{10}H_8$
 - propanol (propion-aldehyd) C_2H_5CHO
 - propan-kiselina (propionska kiselina) C_2H_5COOH
 - etan-kiselina (sircetna kiselina) CH_3COOH
 - vinilbenzen (stiren) $C_6H_5CH=CH_2$
 - 2-etoksietanol $C_2H_5OCH_2CH_2OH$
 - ugljenik-disulfid CS_2
 - etenil-etanoat (vinil-acetat) $CH_3COOCH=CH_2$
 - dietilamin $(C_2H_5)_2NH$
 - dimetilamin $(CH_3)_2NH$
 - etil-propenoat (etil-akrilat) $CH_2=CHCOOC_2H_5$
 - etilamin $C_2H_5NH_2$
 - fenol C_6H_5OH
 - 1-hidroksi-4metilbenzen (krezol) $C_6H_4(CH_3)OH$
 - trihlormetan (hlroform) $CHCl_3$
 - metil-propenoat (metil-akrilat) $CH=CHCOOCH_3$
 - nitrotoluen $NO_2C_6H_4CH_3$
 - tetrahlormetan (tetrahlorugljenik) CCl_4
 - 1,1,2-trihloretan $H_2ClCCHCl_2$
 - trietilamin $(C_2H_5)_3N$

- 1,2-dihloretan $\text{H}_2\text{CICCCIH}_2$

III. klasa štetnosti

- 2-propanon (acetona) CH_3COCH_3

- alkani (osim metana)

- alkeni (osim 1,3-butadiena)

- alkil-alkohol ROH

- 2-butanon $\text{CH}_3\text{COC}_2\text{H}_5$

- butil-etanoat (butil-acetat) $\text{CH}_3\text{COOC}_4\text{H}_9$

- butoksibutan (dibutil-eter) $(\text{C}_4\text{H}_9)_2\text{O}$

- dihlordifluormetan CCl_2F_2

- dihlormetan CH_2Cl_2

- etoksietan (dietil-eter) $(\text{C}_2\text{H}_5)_2\text{O}$

- izopropoksiizopropan

(diizopropil-eter) $(\text{CH}_3)_2\text{CHOCH}(\text{CH}_3)_2$

- metoksimetan (dimetil-eter) $(\text{CH}_3)_2\text{O}$

- etiletanoat (etil-acetat) $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$

- hloretna (etil-hlorid) $\text{C}_2\text{H}_5\text{Cl}$

- 1,2-etandiol (etilen-glikol) $\text{HOCH}_2\text{CH}_2\text{OH}$

- 4-hidroksi-4metil-2-pentanona ($\text{CH}_3)_2\text{C}(\text{OH})\text{CH}_2\text{COCH}_3$

- metil-benzoat $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOCH}_3$

- 4-metil-2-pentanona

(izopropilacetona) $\text{CH}_3\text{COCH}_2\text{CH}(\text{CH}_3)_2$

- 1-metil-2-pirolidona $\text{C}_3\text{H}_6\text{CONCH}_3$

- pinen $C_{10}H_{16}$
- trihlorfluormetan CCl_3F
- 1,2-dihlorbenzen $C_6H_4Cl_2$
- 1,2-dihloreten $ClHC=CHCl$
- 1,4-dioksikloheksan
(1,4-dioksan) $C_4H_8O_2$
- hlormetan (metil-hlorid) CH_3Cl
- 2-butoksietanol $C_4H_9OCH_2CH_2OH$
- cikloheksanon $C_6H_{10}O$
- 1,4-dihlorbenzen $C_6H_4Cl_2$
- 1,1-dihloreten Cl_2CHCH_3
- 2,6-dimetil-4-heptanon $(CH_3)_2CHCH_2COCH_2CH(CH_3)_2$
- etilbenzen $C_6H_5C_2H_5$
- izopropenilbenzen $C_6H_5C(CH_3)=CH_2$
- izopropilenbenzen $C_6H_5CH(CH_3)_2$
- ksileni $C_6H_4(CH_3)_2$
- metil-etanoat (metil-acetat) CH_3COOCH_3
- metilcikloheksanon $CH_3C_6H_9(=O)$
- metil-metanoat (metil-formijat) $HCOOCH_3$
- metil-metakrilat $CH_2=C(CH_3)COOCH_3$
- tetrahloreten $Cl_2C=CCl_2$
- oksaciklopentan (tetrahidrofuran) C_4H_8O
- metilbenzen (toluen) $C_6H_5CH_3$

- 1,1,1-trihloretan CH_3CCl_3
- 1,1,2-trihloreten $\text{Cl}_2\text{C}=\text{CHCl}$
- trimetilbenzen $\text{C}_6\text{H}_3(\text{CH}_3)_3$
- etanol (acetaldehid) CH_3CHO

Kancerogene materije

Clan 9

Vrste kancerogenih materija u otpadnom gasu razvrstane u klase štetnosti od I. do III. su:

I. klasa štetnosti

- azbest kao najsitnija prašina (aktionolit, amozit - smeđi azbest, antofilit, krizotil - bijeli azbest, krokidolit - plavi azbest, tremolit)
- berilijum i njegova jedinjenja u respirabilnom obliku, izraženi kao Be
- 2-naftilamin
- arsen (III) oksid i arsen (IV) u respirabilnom obliku, arsenatna kiselina, arsenitna kiselina i njihove soli u respirabilnom obliku, izraženi kao As
- jedinjenja hroma (VI) u respirabilnom obliku, hromat olova, hromatna kiselina i soli, hromat cinka i jedinjenja hroma (VI), izraženi kao Cr
- nikal u obliku respirabilne prašine, aerosoli nikal sulfida i sulfidnih ruda, nikal karbonata i nikal tetrakarbonila, izraženi kao Ni
- prirodni uran ($\text{U}238 + 0,7\% \text{U}235$)

II. klasa štetnosti

- dibenzo (a,h) antracen
- benzo (a) piren
- dimetil - sulfat
- 1-hlor-2,3-epoksiopropan (epihlorhidrin)
- vinil-hlorid

- akrilonitril

III. klasa štetnosti

- benzen

- kobalt u obliku respirabilne prašine, aerosoli metalnog kobalta i teškotopljivih kobaltnih soli, izraženi kao Co

- 1,2-dihloretan

- hidrazin

- 3,3-dihlorbenzidin

- 1,3-butadien

- propilen-oksidi

- etilenoksid

III METODOLOGIJA MJERENJA

Član 10

Ispuštanje zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnog izvora utvrđuje se mjerenjem emisije.

Mjerenje emisije zagađujućih materija u otpadnom gasu iz stacionarnog izvora vrši se prema odredbama ovog pravilnika, primjenom propisanih jugoslovenskih metoda mjerenja i standarda, ili ukoliko nijesu donijeti, primjenom međunarodno priznatih standarda (ISO, DIN, EN) i preporuka (EPA, VDI) koje daju međusobno uporedive rezultate.

Mjerenja koja se vrše u cilju određivanja emisije, obavljaju se tako da rezultati mjerenja reprezentuju emisiju iz stacionarnog izvora i da se mogu međusobno upoređivati kod srodnih izvora i pogonskih uslova.

Član 11

Na stacionarnom izvoru obezbjeđuju se odgovarajući prostor za smještaj mjerne opreme, bezbjedno uzimanje uzoraka i mjerenje emisije.

Mjerna mjesta treba da budu dovoljno velika, lako dostupna, tako opremljena i odabrana da omogućuju tehnicki besprijekorno i za izvor reprezentativno mjerenje emisije.

Vrste emisije, položaj i opremljenost mjernih mjesta postojećih stacionarnih izvora zagađujućih materija u vazduh utvrđuje ovlaštena institucija za mjerenje emisije, a kod novih ili rekonstruisanih stacionarnih izvora utvrđuje se u tehnickoj dokumentaciji.

Clan 12

Vrijednosti masene koncentracije zagađujućih materija dobijene mjerenjem iskazuju se u odnosu na zadati sadržaj kiseonika u jedinici zapremine otpadnog gasa i izracunavaju se prema jednacini:

$$C_z = \frac{21 - V_z}{21 - V_m} C_m$$

gdje su:

C_z - masena koncentracija za dati zapreminski dio kiseonika,

C_m - izmjerena masena koncentracija,

V_m - izmjereni zapreminski sadržaj kiseonika u %,

V_z - zadati zapreminski sadržaj kiseonika u %.

Ako zapreminski sadržaj kiseonika u otpadnom gasu na osnovu koga se izracunava masena koncentracija zagađujućih materija nije zadat, uzima se da je zapreminski sadržaj kiseonika 3% za ložišta, a za tehnološke procese koliko je uobicajeno pri odvijanju tog procesa.

Ako se otpadni gas razrjeđuje zbog tehnoloških ili drugih razloga dovedena kolicina gasa za razrjeđivanje ne uzima se u obzir pri upoređivanju sa granicnim vrijednostima emisije.

Clan 13

Ucestalost mjerenja emisije iz svakog pojedinacnog stacionarnog izvora određuje se na osnovu odnosa između emitovanog masenog protoka ($Q_{emitovani}$) i granicnog masenog protoka ($Q_{granicni}$):

$\frac{Q_{emitovani}}{Q_{granicni}}$ Ucestalost mjerenja

<1 - nema zahtjeva za mjerenjem

>1 do 2 - povremena mjerenja,
jedanput u tri godine

> 1 do 5 - povremena mjerenja,
jedanput godišnje

>5 - kontinualno mjerenje

Clan 14

Granichni maseni protoci za pojedine zagadujuce materije navedene u ovom pravilniku su:

Zagadujuca materija	Klasa	QJgrancni
i	štetnosti	g/h

Ukupne praškaste materije		1000
---------------------------	--	------

0	Praškaste neorganske materije	I	0,5
		II	5,
		III	25

ili gasa	Neorganske materije u obliku aerosola, pare	I	10
		II	50
		III	300
		IV	5000

izraženekao ukupni ugljenik	Organske materije	I	100
		II	2000
		III	3000

Organske praškaste materije		I	100
		II	500
		III	500

0	Kancerogene materije	I	0,5
		II	5,
		III	25

Ugljenmonoksid u procesu:

- sagorijevanja 5000
- u ostalim slučajevima 100000

Clan 15

Mjerenje emisije zagađujućih materija (u daljem tekstu: mjerenje) obavlja se garancijskim, povremenim i kontinualnim mjerenjima na ispustu stacionarnog izvora.

Rezultati mjerenja uporeduju se sa granicnim vrijednostima emisije samo ako su uzorci otpadnih gasova uzeti i obrađeni u skladu sa ovim pravilnikom i drugim propisima.

Garancijsko mjerenje

Clan 16

Garancijsko mjerenje mora se obaviti po završenoj izgradnji novog ili rekonstrukciji postojećeg stacionarnog izvora i to nakon postizanja ustaljenog rada tog izvora, ali najkasnije šest mjeseci od dana puštanja u rad.

Učestalost mjerenja za određeni stacionarni izvor određuje se na osnovu rezultata garancijskih mjerenja , ako nije drugacije propisano.

Povremena mjerenja

Clan 17

Kod stacionarnog izvora sa pretežno nepromjenljivim uslovima rada moraju se obaviti tri pojedinačna mjerenja pri ustaljenom neprekidnom radu sa najvećom emisijom i još jedno mjerenje pri radnim uslovima koji se redovno ponavljaju a sa promjenljivom emisijom (na primjer tokom početka i prekida rada, tokom zamjene goriva ili tokom čišćenja i regeneracije).

Kod stacionarnog izvora sa pretežno promjenljivim uslovima rada moraju se obaviti šest pojedinačnih mjerenja pri radnim uslovima koji, prema iskustvu, mogu izazvati najveće emisije.

Trajanje pojedinačnog mjerenja emisije je najduže pola sata, a rezultat pojedinačnog mjerenja izražava se uvijek kao polusatni prosjek.

Kontinualna mjerenja

Clan 18

Kod kontinualnog mjerenja iz izmjerenih podataka mora se svakih pola sata saciniti polusatni prosjek koji se čuva i koristi za utvrđivanje raspodjele učestalosti nakon isteka

kalendarske godine. Iz vrijednosti polusatnih prosjeka mora se saciniti dnevni prosjek u zavisnosti od dnevnog radnog vremena.

Clan 19

Ako je za stacionarni izvor određeno kontinualno mjerenje mora se obezbjediti zvučni signal za obavješćavanje o prekoračenju granicne vrijednosti emisije.

Mjerni uredaji koji prate kontinualno emisiju otpadnih gasova moraju biti zašćiceni od pristupa neovlašćenih lica.

Clan 20

Stacionarni izvor ispunjava propisane uslove ako pojedinačna izmjerena vrijednost emisije ne prelazi granicne vrijednosti emisije (GVE) kod garancijskog i povremenog mjerenja.

Kod kontinualnih mjerenja stacionarni izvor ispunjava propisane uslove ako izmjerene vrijednosti emisije u kalendarskoj godini iznose:

- prosjecne 24-casovne vrijednosti manje od GVE,
- 97% polucasovnih prosjecnih vrijednosti manje od 1,2 GVE,
- sve polucasovne prosjecne vrijednosti manje od dvostruke GVE.

Clan 21

Garancijsko, povremeno i kontinualno mjerenje obezbjeduje pravno i fizicko lice, vlasnik i/ili korisnik stacionarnog izvora.

Clan 22

Mjerni uredaji kojima se vrši mjerenje emisije baždare se u odnosu na polucasovni prosjek najmanje jednom godišnje, a njihova funkcionalnost se ispituje od strane ovlašćene institucije poslije svake znacajnije izmjene na postrojenju ili izmjene tehnologije.

IV NACIN EVIDENTIRANJA I ROK ZA DOSTAVLJANJE PODATAKA

Clan 23

O garancijskim, povremenim i kontinualnim mjerenjima emisije vodi se zapisnik. Zapisnik mora da sadrži podatke o mjernim mjestima, rezultatima mjerenja, primijenjenom postupku mjerenja, uslovima stacionarnog izvora i uredaja za smanjenje emisije koji su od znacaja za ocjenu pojedinačnih vrijednosti i rezultata mjerenja, vrsti

upotrijebljenog goriva i sirovine, projektovane vrijednosti emisije u tehničkoj dokumentaciji i komentar rezultata mjerenja u odnosu projektovane, odnosno granicne vrijednosti emisije.

Clan 24

Pravno ili fizicko lice koje posjeduje stacionarne izvore zagađivanja vazduha dostavlja zapisnik iz clana 23 ovog pravilnika Ministarstvu zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), i to:

- zapisnik o garancijskom i povremenom mjerenju u roku od trideset dana od dana obavljenog mjerenja i
- zapisnik o kontinualnom mjerenju u roku od dva mjeseca nakon isteka kalendarske godine.

V USLOVI KOJE OVLAŠĆENA INSTITUCIJA ZA PRACENJE ZAGAĐIVANJA ŽIVOTNE SREDINE EMISIJOM ZAGAĐUJUCIH MATERIJA U VAZDUH MORA DA ISPUNJAVA U POGLEDU STRUCNE SPREME ZAPOSLENIH, TEHNICKE OPREMLJENOSTI I PROSTORA

Clan 25

Pracenje zagađivanja životne sredine emisijom zagađujućih materija u vazduh može da vrši organizacija koja je upisana u sudski registar za obavljanje djelatnosti zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ovlašćena institucija), i koja ispunjava uslove u pogledu:

- strucne spreme zaposlenih;
- tehnicke opremljenosti (mjerni uredaji i oprema); i
- prostora.

Strucna sprema zaposlenih

Clan 26

Ovlašćena institucija mora imati zaposlena lica sa sledecom strucnom spremom:

- najmanje po jedno lice sa visokom strucnom spremom hemijske, fizickohemijske, tehnološke ili mašinske struke sa tri godine radnog iskustva na ovim poslovima; i
- najmanje po jedno lice sa višom ili srednjom strucnom spremom hemijske, fizickohemijske ili mašinske struke sa jednom godinom radnog iskustva na ovim poslovima.

Tehnicka opremljenost

Clan 27

Ovlašćena institucija mora posjedovati mjerne uređaje i opremu koji su propisani standardnom metodom mjerenja.

Ovlašćena institucija dužna je da mjerne uređaje i opremu održava u ispravnom stanju.

Mjerni uređaji i oprema moraju biti kalibrisani najmanje jednom godišnje, odnosno najmanje onoliko puta koliko je propisano metodom koja se koristi i uputstvima za korišćenje uređaja. Ako je metodom propisano, mora se vršiti i dnevna kalibracija. ,

Mjerni uređaji i oprema za mjerenje emisije više zagađujućih materija moraju ispunjavati zahtjeve definisane metodom za svaku pojedinačnu materiju.

Clan 28

Prateću dokumentaciju opreme za mjerenje emisije cine:

- formular za prikazivanje izmjerenih vrijednosti ;
- metodologija za proračun karakterističnih vrijednosti bitnih za evidenciju podataka o emisiji;
- uputstvo na našem jeziku za montažu, rukovanje i održavanje opreme za mjerenje emisije;
- evidencija o izvršenoj kalibraciji.

Prostor

Clan 29

Ovlašćena institucija mora obezbijediti odgovarajući prostor za smještaj uređaja za uzorkovanje, za čuvanje uzoraka, za pripremu uzoraka za analizu, neposredno mjerenje, kao i prostorije u kojima se vrše pomoćni poslovi.

U tom prostoru moraju vladati odgovarajući ambijentalni uslovi saglasno zahtjevima za rukovanje uređajem, metodi mjerenja i ugrađenoj opremi. U slučaju da uređaj bude montiran na odvod otpadnih gasova i pri tome izložen djelovanju atmosferskih prilika, obavezno se primjenjuju uslovi montiranja i rada propisani od strane proizvođača.

Clan 30

Prostorije za pripremu uzoraka za analizu, kao i one u kojima se cuvaju uzorci moraju imati odgovarajuće kapele ili digestore ili otkisne haube, saglasno metodi mjerenja.

Ako je to predviđeno od strane proizvođača opreme, prostor gdje se vrši neposredno mjerenje mora imati i odgovarajuću ventilaciju i klimatizaciju, a ako je potrebno i sistem za prečišćavanje vazduha koji se dovodi u prostor.

Pored potrebnih površina na radnim stolovima za smještaj aparata i uređaja, svakom izvršiocu posla potrebno je obezbijediti minimum 2m² površine radnog stola za izvršavanje svojih aktivnosti.

Prostorija za pripremu uzoraka mora imati laboratorijski sto visine 90-100 cm iznad poda koji mora biti prekriven materijalom otpornim na hemikalije. Visina ove prostorije je najmanje 2,6 m. Zidovi i pod moraju biti obloženi materijalom koji se lako održava.

Clan 31

Zahtjev za dobijanje ovlašćenja za pracenje zagađivanja životne sredine emisijom zagađujućih materija u vazduh sa dokazima o ispunjenosti uslova propisanih ovim pravilnikom podnosi se Ministarstvu.

Ministarstvo rješenjem utvrđuje koja organizacija ispunjava uslove za dobijanje ovlašćenja iz stava 1 ovog clana.

Clan 32

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".